

Filozofie

Mgr. Libor Benda, Ph.D.

1. Filosofie vědy 20. století (C. G. Hempel, K. R. Popper, M. Polanyi, I. Lakatos, T. S. Kuhn, P. Feyerabend, L. Laudan atd.)
2. Objektivita (vědeckého) poznání
3. Feministická epistemologie a filosofie vědy
4. Problém demarkace ve filosofii vědy
5. Věda v demokratické společnosti

Mgr. Kryštof Boháček, Ph.D.

1. Sebevědomí v německé klasické filosofii
2. Dedukce kategorií a její význam
3. Freiheitsschrift
4. Pozdní Schelling
5. Schelling: Klára
6. Německý romantismus mezi Lessingem a Hegelem
7. Fenomenologie ducha
8. Spor o pantheismus v německé klasické filosofii
9. Evropský člověk a antická politická kultura
10. Platónovo pojetí krásy
11. Přátelství v klasické řecké filosofii
12. Mímesis v klasické řecké filosofii
13. Aristotelova analýza pohybu
14. Člověk a svět u Homéra
15. Hegel a Aristotelés
16. Patočka a německá klasická filosofie
17. Metafysika a dějiny evropského myšlení
18. Fenomenologie v kontextu Hegelovy filosofie

Mgr. Stefanie Dach, Ph.D.

1. Teorie významu (analýza a hodnocení konkrétní teorie významu)
2. Pragmatické aspekty komunikace (analýza konkrétního materiálu na základě teorií H.P. Gricea, P. Watzlawicka, E. Goffmana, J.L. Austina nebo dalších)
3. Jazyk v myšlení Friedricha Nietzscheho
4. Myšlenkové experimenty ve filosofii (analýza konkrétního myšlenkového experimentu, jeho záměru, argumentační struktury, kontextu a reakcí na něj)
5. Jazyk a myšlení: Sapir-Whorfova hypotéza

Témata budou upřesněna podle zájmů studenta/ky. Vítány jsou také návrhy vlastních témat.

Mgr. Ludmila Dostálová, Ph.D.

1. Aristotelská logika a předpoklad neprázdných termínů
(Filosofické i logické důsledky založení aristotelské logiky na tzv. předpokladu neprázdných termínů. Práce by se měla soustředit na některý ze souvisejících problémů: problém

existence, spor o univerzálie, Porfyriův strom, extenzionální vs. intenzionální logika, předmět logiky (pojmy, slova, věci), platnost a neplatnost modů sylogismu).

2. *Lingua Characteristica Universalis* a *Calculus Ratiocinator*
(Výklad některého stádia vývoje pojetí axiomaticko-deduktivní metody v dějinách vědy a jeho přesahy do filosofie: Aristoteles, metoda geometrická, Descartes, Leibniz, Hilbert, Godel)
3. Sémantika možných světů
(Výklad filosofického problému spojeného se vznikem tzv. sémantiky možných světů: identita individuí; existence možných světů; paradoxy časové logiky; definice logické možnosti a nutnosti; nemožné možné světy)
4. Vězení jazyka
(Jazykový obraz světa v hermeneutice, fenomenologii nebo analytické filosofii. Rozbor různých pojetí jazyka v základních filosofických školách 20. století, popř. porovnání těchto pojetí.)
5. Analytická filosofie vs. fenomenologie
(Porovnání těchto dvou základních filosofických směrů 20. století, jejich vzájemné vztahy a rozdíly.)
6. Paradoxy nekonečna
(Výklad některé historické koncepce nekonečna a její filosofické souvislosti.)

Mgr. Miroslav Hanke, Ph.D.

1. *1270, 1277, 1329, 1340, 1346... odsuzené teze ve středověké filozofii*
2. *Pozdně-středověký nominalismus* (monografické zpracování konkrétního textu nebo autora)
3. *Pozdně-středověké komentáře antických textů* (monografické zpracování konkrétního textu, resp. skupiny textů)
4. *Současná recepce scholastických teorií*

Mgr. Karolína Jiráková, Ph.D.

1. Smysly a poznání v myšlení Hérakleita z Efesu
2. Svět a člověk v díle Marka Aurelia
3. Tragický konflikt. Filosofická interpretace vybraných postav attických tragédií.
4. Aristotelovo dělení věd
5. Vybraný problém z Aristotelova spisu *O duši*
6. Vybraný problém z Aristotelova spisu *Etika Níkomachova*

PhDr. Martina Kastnerová, Ph.D.

1. Koncept *mimésis* a problematizace skutečnosti (např. E. Auerbach, L. Doležel, A. D. Nuttall, S. Greenblatt)
2. Alžbětinské poetické koncepty v kontextu renesančního vědění a filosofie (např. Philip Sidney, Edmund Spenser, George Puttenham, Ben Jonson)

Popř. individuální téma na základě konzultace.

doc. PhDr. Radim Kočandrla, Ph.D.

1. Zkoumání přírody mílétských myslitelů
2. Astronomie a geometrie Thaléta z Mílétu
3. Apeiron Anaximandra z Mílétu

4. Pojetí vzduchu Anaximena z Mílétu
5. Logos Hérakleita z Efesu
6. Pojetí duše Hérakleita z Efesu
7. Parmenidova báseň a její důsledky
8. Anaxagorova koncepce světa
9. Empedokleův Sfairios
10. Aristotelova koncepce duše, poznání a času
11. Pojetí logu ve stoické filosofii
12. Stoické pojetí přírody
13. Skeptické argumenty v poznání

+ Individuálně zvolené a domluvené téma z oblasti antické filosofie

Mgr. Miloš Kratochvíl, Ph.D.

1. Etika ve filosofii I. Kanta
2. Etika a evolucionismus u H. Spencera
3. Etika a evoluční teorie v díle Ch. Darwina
4. Piagetova psychologie morálního vývoje
5. Koncepce humanistické etiky v díle E. Fromma
6. Základní problémy etiky podle A. Schopenhauera
7. Historická epistemologie G. Bachelarda
8. Epistemologie radikálního konstruktivismu (E. von Glasersfeld)
9. Vybrané aspekty díla A. Comta

+ Individuálně zvolené a domluvené téma z oblasti filosofické etiky nebo české filosofie

doc. RNDr. Josef Moural, CSc.

1. Ideje u Platóna
2. Formy řečového jednání v Platónových dialozích
3. Starší novověká skepse
4. Syntéza u Kanta
5. Časovost u Husserla
6. Dějinnost u Patočky

PhDr. Jaromír Murgaš, CSc.

1. Problémy a přítomný význam interpretace knihy (textu, díla) XY - dle dohody se studenty, kteří chtějí prostudovat a promyslet jimi vybranou a mnou schválenou knihu (knihy). Upřesnění dohodou.
2. Otázky filozofické antropologie, filosofie a psychologie. Upřesnění dohodou.
3. Srovnání vybraných filosofických motivů v podání různých učebnic filosofie. Upřesnění dohodou.

Mgr. Jitka Paitlová, Ph.D.

1. Platónova představa filosofického života v dialozích *Faidón* a *Filébos*
2. Platónovo pojetí kosmu v dialogu *Timaios*
3. Kantův „kopernikánský obrat“
4. Kantovo pojetí prostoru a času v *Kritice čistého rozumu*
5. Kantovo pojetí metafyziky v *Kritice čistého rozumu*

6. Popperovo řešení problému indukce a demarkace
7. Popperova kritika historicismu
8. Feyerabendův teoretický anarchismus
9. Quineova naturalizovaná epistemologie
10. Tři dogmata empirismu (Quine a Davidson)

Mgr. Petr Pavlas, Ph.D.

1. Ramismus jako klíčové hnutí v dějinách pozdně renesanční a raně novověké vědy (analýza pojetí vědy a vědecké metody u vybraného autora 16. či 17. století navazujícího na koncepci Petra Rama)
2. Raně novověká recepce lullismu (u vybraného autora – např. Johann Heinrich Alsted, Jan Amos Komenský, Kašpar Knittel, Athanasius Kircher, Gottfried Wilhelm Leibniz...)

Po dohodě je možné zvolit i jiné téma z raně novověkých a novolatinských studií.

Mgr. Michal Polák, Ph.D.

1. Teorie mysli a těla – dualismus
2. Teorie mysli a těla – materialismus
3. Teorie mysli a těla – biologický naturalismus
4. Teorie mysli a těla – behaviorismus
5. Problém Já ve filosofii a psychologii
6. Problém empirické báze v logickém pozitivismu
7. Pojem smyslových dat ve filosofii
8. Vybrané myšlenkové experimenty ve filosofii mysli – argumentace, povaha, role
9. Problém svobodné vůle

Témata jsou formulována spíše obecně (ve formě okruhů), aby bylo možno je specifikovat vybraným směrem podle domluvy studenta s vedoucím práce. Také lze dohodnout individuální téma, zejména je-li orientováno na filosofii psychologie a psychologii.

PhDr. Martin Profant, Ph.D.

1. Pojem tragična u Karla Kosíka (Století Markéty Samsové, Jinoch a smrt)
2. Intersubjektivita (přířezově nebo s výkladem vztaženým ke konkrétnímu autorovi: Husserl, Sartre, Habermas)

Mgr. Radek Schuster, Ph.D.

1. Raná filosofie Ludwiga Wittgensteina
McGinn, M. *Elucidating the Tractatus*. Oxford: OUP, 2009.
Wittgenstein, L. *Tractatus Logico-Philosophicus*. London: Routledge & Kegan Paul, 1922.
(Možnost stáže na University of Bergen/The Wittgenstein Archives v rámci Erasmu.)
2. Pozdní filosofie Ludwiga Wittgensteina
Stern, D. *Wittgenstein's Philosophical Investigations: An Introduction*. Cambridge: CUP, 2004.
Wittgenstein, L. *Philosophical Investigations*. Oxford: Wiley-Blackwell, 2009.
(Možnost stáže na University of Bergen/The Wittgenstein Archives v rámci Erasmu.)
3. Filosofie matematiky Ludwiga Wittgensteina
Frascolla, P. *Wittgenstein's Philosophy of Mathematics*. London – New York: Routledge, 1994.
Wittgenstein, L. *Remarks on the Foundations of Mathematics*. Oxford: Basil Blackwell, 1978.
(Možnost stáže na University of Bergen/The Wittgenstein Archives v rámci Erasmu.)

4. Filosofická gramatika Friedricha Waismanna
Makovec, D. - Shapiro, S. (eds.) *Friedrich Waismann: The Open Texture of Analytic Philosophy*. London: Palgrave Macmillan, 2019.
Waismann, F. *The Principles of Linguistic Philosophy*. Basingstoke: Macmillan, 1997.
5. Filosofie matematiky Friedricha Waismanna
Waismann, F. *Einführung in das mathematische Denken: die Begriffsbildung der modernen Mathematik*. Darmstadt : Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1996.
Waismann, F. *Lectures on the Philosophy of Mathematics*. Amsterdam: Rodopi, 1982.
6. Nový paradox indukce Nelsona Goodmana
Goodman, N. *Fact, Fiction, and Forecast*. Cambridge, MA: HUP, 1983.
Elgin, C. Z. (ed.) *The Philosophy of Nelson Goodman Vol. 2: Nelson Goodman's New Riddle of Induction*. New York: Garland, 1997.
7. Irealismus a způsoby světatvorby Nelsona Goodmana
Goodman, N. *Ways of Worldmaking*. Indianapolis: Hackett, 1978.
Elgin, C. Z. (ed.) *The Philosophy of Nelson Goodman Vol. 1: Nominalism, Constructivism, and Relativism*. New York: Garland, 1997.
8. Autoreference jako filosofický problém
Bolander, T. – V.F. Hendricks – S.A. Pedersen (eds.) *Self-Reference*. Stanford: CSLI Publications, 2006.
Hofstadter, D. *Gödel, Escher, Bach: An Eternal Golden Braid*. New York: Basic Books, 1999.
9. Simulovaná realita jako filosofický problém
Bostrom, N. Are You Living In a Computer Simulation? *Philosophical Quarterly*. 2003, 53, 211, 243-255.
Christoper, G. (ed.) *Philosophers Explore The Matrix*. Oxford: OUP, 2005.
10. Umělá inteligence jako filosofický problém
Copeland, B. Jack (ed.) *The Essential Turing*. Oxford: Oxford University Press, 2004.
Ekbia, H. *Artificial Dreams: The Quest for Non-Biological Intelligence*. Cambridge: Cambridge University Press, 2008.

PhDr. Miloš Ševčík, Ph.D.

1. „Kontextualistická estetika“ Stephena C. Peppera
(výběr z literatury: Pepper, S. C.: *Aesthetic Quality: A Contextualistic Theory of Beauty*, Charles Scribner's Sons, New York 1937; Pepper, S. C.: *The Basis of Criticism in the Arts*, Harvard University Press, Cambridge 1946)
2. Svrchovanost uměleckého díla v myšlení George Bataille
(výběr z literatury: Bataille, G.: *Prokletá část. Teorie náboženství*, Herman & synové, Praha 1998; Bataille, G.: *Svrchovanost*, Herman & synové, Praha 2000; Bataille, G.: *Lascaux, ou la naissance de l'art*; Skira, Genève 1955)
3. Cazamianovo pojetí humoru
(výběr z literatury: Bergson, H.: *Smích, Naše vojsko*, Praha 1994; Cazamian, L.: *Études de psychologie littéraire*, Librairie Payol, Paris 1913; Cazamian, L.: *The Devepment of English Humor, part I and part II*, Duke University Press, Durham 1952)
4. Pojetí „konkretizace“ literárního díla v myšlení Romana Ingardena a Felixe Vodičky
(výběr z literatury: Ingarden, R.: *Umělecké dílo literární*, Odeon, Praha 1989; Ingarden, R.: *O poznávání literárního díla*, Československý spisovatel, Praha 1967; Vodička, F.: *Struktura vývoje*, Dauphin, Praha 1998)

5. Patočkova koncepce stylu ve výtvarném umění
(výběr z literatury: Patočka, J.: Přirozený svět jako filosofický problém, Československý spisovatel, Praha 1992; Patočka, J.: Umění a čas I a II, OIKOYMENH, Praha 2004; Patočka, J.: Dopisy Václavu Richterovi, OIKOYMENH, Praha 2001)
6. Patočkova interpretace Ingardenova pojetí „metafyzické kvality“
(výběr z literatury: Ingarden, R.: Umělecké dílo literární, Odeon, Praha 1989; Ingarden, R.: O poznávání literárního díla, Československý spisovatel, Praha 1967; Patočka, J.: Umění a čas, I. a II., OIKOYMENH, Praha 2004)
7. Patočkovu pojetí vztahu mýtu a literatury
(výběr z literatury: Patočka, J.: Péče o duši II, OIKOYMENH, Praha 1999; Patočka, J.: Češi I, OIKOYMENH, Praha 2006; Patočka, J.: Umění a čas, I a II, OIKOYMENH, Praha 2004)
8. Umění a Jiný ve filozofii Emmanuela Levinase
(výběr z literatury: Lévinas, E.: Existence a ten, kdo existuje, OIKOYMENH, Praha 1997; Lévinas, E.: Totalita a nekonečno, OIKOYMENH, Praha 1997; Levinas, E.: Realita a její stín, Filosofický časopis, roč. 57, 2009, č. 6)
9. Dějiny umění v pojetí George Kublera
(výběr z literatury: Kubler, G.: The Shape of Time, Yale University Press, New Haven 1962; Kubler, G.: Studies in Ancient American and European Art, Yale University Press, New Haven 1985)
10. Bergsonova koncepce umění
(výběr z literatury: H. Bergson, Čas a svoboda. O bezprostředních datech vědomí, FILOSOFIA, Praha 1994; H. Bergson, Smích, Naše vojsko, Praha, 1993; H. Bergson, Duchovní energie, Vyšehrad, Praha 2002)
11. Sociologická estetika J.-M. Guyaua
(výběr z literatury: Guyau, J.-M.: Umění s hlediska sociologického, Orbis, Praha 1925; Guyau, J.-M.: Les problèmes de l'esthétique contemporaine, Félix Alcan, Paris 1911.)
12. Diskuze o „estetické distanci“ v estetice 20. století
(výběr z literatury: Bullough, E.: „Psychická distance“ jako faktor v umění a estetický princip, Estetika, roč. XXXII, 1995, č. 1; Dawson, S.: Five Kinds of Distance, British Journal of Aesthetics, roč. 40, 2000, č. 1; Casebier, A.: The Concept of Aesthetic Distance, Personalist, roč. 52, 1971, č. 6)
13. Ingardenovo pojetí vrstevnatosti literárního uměleckého díla
(výběr z literatury: Ingarden, R.: Umělecké dílo literární, Odeon, Praha 1989; Ingarden, R.: O poznávání literárního díla, Československý spisovatel, Praha 1967; Ingarden, R., Problémy formy a obsahu v literárním díle, Blok, roč. 2, 1947-1948)
14. Tainovo pojetí estetiky
(výběr z literatury: Taine, H.: Studie o dějinách umění, Odeon, Praha 1978; Taine H.: Filosofie umění, Pelcl, Praha 1913)
15. Estetické názory Friedricha Nietzscheho
(výběr z literatury: Nietzsche, F.: Zrození tragédie: z ducha hudby, Gryf, Praha 1993; Nietzsche, F.: Ecce homo, Naše vojsko, Praha 1993; Nietzsche, F.: Mimo dobro a zlo, Aurora, Praha 2010)
16. Estetické názory Arthura Schopenhauera
(výběr z literatury: Schopenhauer, A., Svět jako vůle a představa, I. díl Nová tiskárna, Pelhřimov 1997; Schopenhauer, A. Svět jako vůle a představa, II. díl, Nová tiskárna, Pelhřimov 1997)

- 17. Estetická výchova v pojetí Otakara Hostinského**
(výběr z literatury: Hostinský, O.: Studie a kritiky, Československý spisovatel, Praha 1974;
Hostinský, O.: Dějiny umění v dětské světnici, Lumír, roč. I., 1873, č. 31)
- 18. Estetická výchova v pojetí Bohumila Markalouse**
(výběr z literatury: Markalous, B.: Estetika praktického života. Odeon, Brno, 1989; Markalous,
B.: Otázka estetické výchovy, Lumír, roč. 47, 1919-20, č. 4.)
- 19. Pedagogické působení a publikační činnost Jana Mukařovského v Plzni mezi lety 1915 a 1925**
- 20. Etické názory Jiljího Jahna**
(základní literatura: Jahn, J.: Stříbrný svět: pokus o nadhoministickou filosofii, Lidová
knihovna vídeňská, Vídeň 1931; Jahn, J.: Poznání a život: řada noetických úvah, Česká
akademie věd a umění, Praha 1948)

Poznámka: Využitelná jsou také jiná vydání uváděných textů.